

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ ผลของโปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมต่อความรู้และการปฏิบัติของ
พยาบาลเพื่อป้องกันปอดอักเสบในผู้ป่วยระบบประสาทภาวะวิกฤต

ผู้เขียน นางสาวอนุรักษ์ หน่อคุ้ม

ปริญญา พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (การพยาบาลด้านการควบคุมการติดเชื้อ)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์วิลาวัลย์ เสนารัตน์ ประธานกรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์จิตตาภรณ์ จิตรีเชื้อ กรรมการ

บทคัดย่อ

ปอดอักเสบจากการติดเชื้อในโรงพยาบาล เป็นปัญหาการติดเชื้อที่สำคัญในผู้ป่วยระบบ
ประสาทภาวะวิกฤต ทำให้เกิดผลกระทบตามมาต่อตัวผู้ป่วย ครอบครัว บุคลากรตลอดจน
โรงพยาบาล สิ่งสำคัญที่จะลดความเสี่ยงต่อการเกิดปอดอักเสบ คือ การปฏิบัติเพื่อป้องกันการเกิดปอด
อักเสบ ได้แก่ การดูแลความสะอาดภายในช่องปากและฟัน การดูแลการจัดทำนอนและการพลิกตัว การ
ดูแลให้อาหารทางสายยาง การดูแลเสมหะ และการดูแลท่อทางเดินหายใจและส่วนประกอบของเครื่อง
ช่วยหายใจ การวิจัยกึ่งทดลองครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมการเรียนรู้แบบมี
ส่วนร่วมต่อความรู้และการปฏิบัติของพยาบาลเพื่อป้องกันปอดอักเสบในผู้ป่วยระบบประสาทภาวะ
วิกฤต กลุ่มประชากร คือ พยาบาลวิชาชีพ ที่ปฏิบัติงานในหอผู้ป่วยหนัก โรงพยาบาลประสาท
เชียงใหม่ จำนวน 14 คน รวบรวมข้อมูลระหว่างเดือนมีนาคมถึงเดือนกรกฎาคม พ.ศ.2547 เครื่องมือที่
ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แผนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม แบบประเมินความรู้ แบบบันทึกการสังเกต
การปฏิบัติ แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปและคู่มือการปฏิบัติเพื่อป้องกันปอดอักเสบ ซึ่งผ่านการตรวจสอบ
เนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน ได้ดัชนีความตรงตามเนื้อหาของแบบประเมินความรู้และแบบบันทึก
การสังเกตเท่ากับ .90 และ 1.00 ตามลำดับ ได้ความเที่ยงของแบบประเมินความรู้เท่ากับ .93 วิเคราะห์
ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา และ Z-test

ผลการวิจัย มีดังนี้

1. คะแนนความรู้ของพยาบาล หลังได้รับโปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อป้องกัน
ปอดอักเสบในผู้ป่วยระบบประสาทภาวะวิกฤตมากกว่าก่อนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม

2. การปฏิบัติของพยาบาลหลังได้รับโปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อป้องกันปอด
อักเสบในผู้ป่วยทางระบบประสาทภาวะวิกฤตถูกต้องมากกว่าก่อนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .01$)

ผลการศึกษาครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า โปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมสามารถส่งเสริมให้
พยาบาลมีความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติเพื่อป้องกันปอดอักเสบ และมีทักษะในการปฏิบัติกิจกรรมเพื่อ
ป้องกันปอดอักเสบในผู้ป่วยระบบประสาทภาวะวิกฤตได้ดีขึ้น

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

Thesis Title Effects of Participatory Learning Program on Knowledge and Practices Among Nurses Regarding Pneumonia Prevention in Critical Neurological Patients

Author Miss Anurak Nortui

Degree Master of Nursing Science (Infection Control Nursing)

Thesis Advisory Committee

Associate Professor Wilawan Senaratana Chairperson

Assistant Professor Jittaporn Chittreecheur Member

ABSTRACT

Nosocomial pneumonia is a serious infection in critical neurological patients. It impacts patients, their families, hospital personnel and hospitals. Practices regarding pneumonia prevention are important factors to reduce the risk of nosocomial pneumonia. These practices consisted of oral care, positioning and postural change, enteral feeding care, suctioning of respiratory tract secretions, care of artificial airways and mechanical ventilators. The objective of this quasi-experimental research was to study the effects of a participatory learning program on knowledge and practices among nurses regarding pneumonia prevention in critical neurological patients. The population were 14 registered nurses who worked in the intensive care unit at Chiang Mai Neurological Hospital. Data collection was carried out from March to July 2004. The research tools consisted of the Participatory Learning Plans, the Knowledge Test, the Practice Observation Form, Demographic Data Recording Form and the Guideline for Prevention of Nosocomial Pneumonia. The tools were validated by 5 experts and the validity index value of the Knowledge Test and the Practices Observation Form were

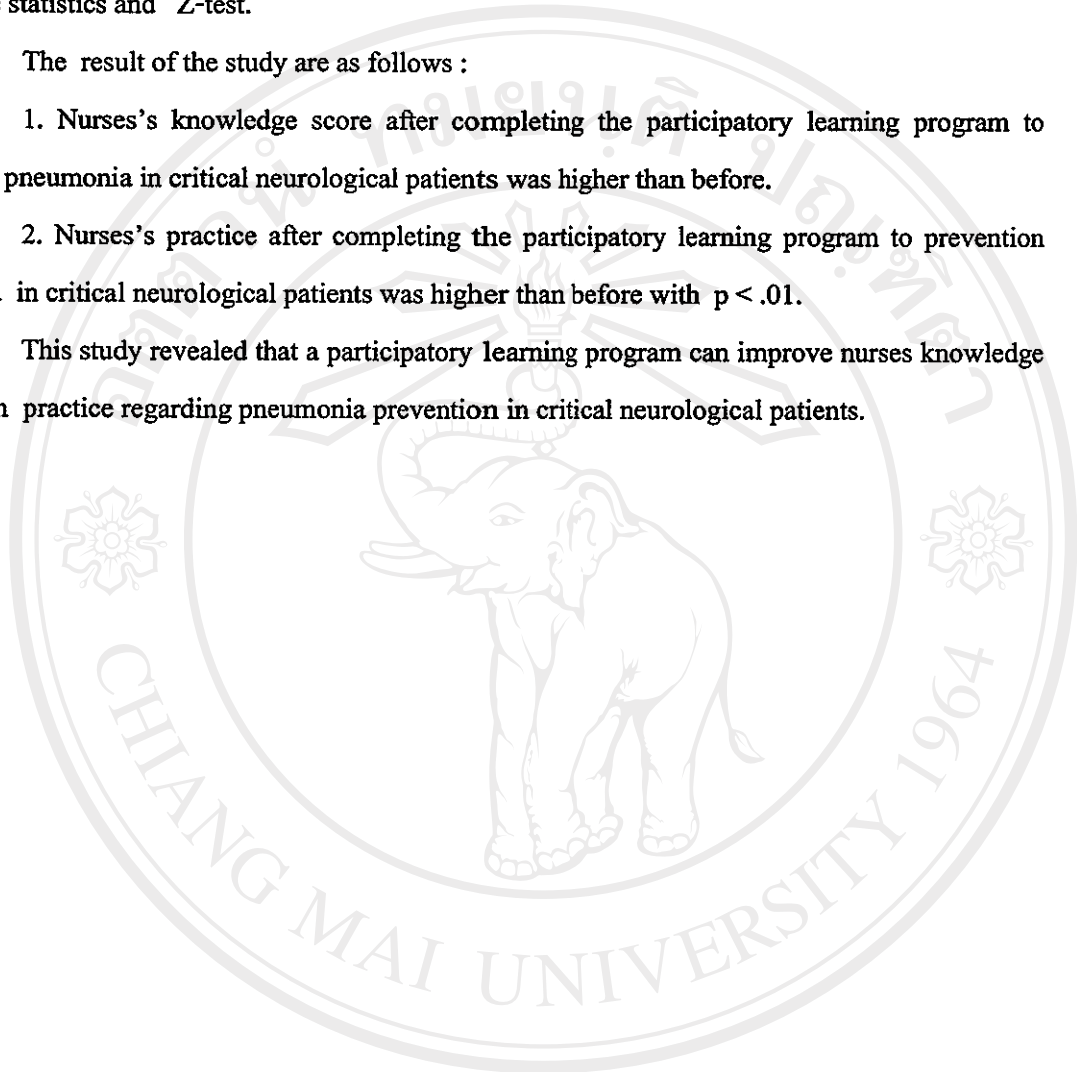
.90 and 1.00 respectively; the reliability of the Knowledge Test was .93. The data were analyzed by descriptive statistics and Z-test.

The result of the study are as follows :

1. Nurses's knowledge score after completing the participatory learning program to prevention pneumonia in critical neurological patients was higher than before.

2. Nurses's practice after completing the participatory learning program to prevention pneumonia in critical neurological patients was higher than before with $p < .01$.

This study revealed that a participatory learning program can improve nurses knowledge and skill in practice regarding pneumonia prevention in critical neurological patients.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved